

1537 Reformasjonen

Ved slutten av den katolske tiden eide kirka og klostrene 86 % av alle gårder og jord i Stjørdal. Kongen og adelen hadde 10 %, mens bare 4 % var selveiere. På denne tiden stod Stjørdal på sitt mektigste. Hele landet ble styrt fra Steinvikholm slott, hvor erkebiskop Olav Engelbrektsson kjempet for norsk selvstendighet

Steinvikholm slott

Opprinnelig heter det Steinvikholm slott og ikke Steinvikholmen, selv om språket her i Trøndelag som oftest bruker ”Steinvikhomen”. Steinvikholm ble bygd av formannen i det norske riksrådet og den siste katolske erkebiskopen i Norge, Olav Engelbrektsson, i årene 1525 til 1532. Borgen er det største byggverket i reformasjonstiden, og var den sterkeste festningen i landet, trolig også i Nord-Europa, og den eneste middelalderborgen som er bevart i sin opprinnelig form. Sagaen om Steinvikholm er dystert og trist. Navnet forteller om nederlag som føyer seg til nederlag. Det er ingen lyse og stolte minner. Det forteller om dypeste fornedrelse i vår historie, men også om en manns håpløse kamp for å verge landets selvstendighet. De siste drømmer om det gamle Norgesveldet. - Typisk nok var det bygde-Norge som kjempet hardest mot danskene. I noen korte år var Steinvikholm sentrum for det Norge som ikke ville gi seg under danskeveldet. Med Steinvikholms overgivelse til danskene 29.mai 1537 var den siste motstanden knekket, og viljeløse ble vi et lydrike under Danmark.

Olav Engelbrektsson

Olav Engelbrektsson var av gammel bondeadel fra Trondenes. I 1503 ble Olav immatrikulert ved universitetet i Rostock, hvor så mange trøndere studerte i den tiden. I 1507 tok han magistergraden og dro til Nidaros som kannik og senere dekanus ved domkapitlet. Norsk selvstendighet var et av Olav sine mål. Han så på danskene som utplyndrere, og som frarøvet Norge alt. Norge som alltid hadde vært så selvstendig. Olavs fremste mål var likevel å bevare katolisismen i Norge. I 1523 ble han valgt til erkebiskop.

Riksrådet og Kong Fredrik

Da Fredrik I skulle velges også til konge over Norge, måtte han godkjennes av riksrådet, hvor erkebiskopen var formann. Det ble satt opp en rekke krav til kongen. Kongen måtte bøye seg. Norge skulle være et likeverdige rike i union med Danmark. Men kongen bryter ganske raskt forliket. Olav Engelbrektsson er klar over at skal han vinne må han ha makt, og den måtte komme utenfra. Han trener derfor den tentative kroningen av kongen. Kongen blir arg, og setter inn makt og fjerner nordmennene fra alle festningene i Sør-Norge. Riksrådene sønnafjells svikter, og Olav må selv ta opp kampen. Den forviste kong Kristian har fått løfte

om hjelp fra Keiser Karl, og lover å komme til Norge med en hær i 1530 og hjelpe Olav Engelbrektsson. Olav Engelbrektsson sender avdelinger av leieknekte og bønder som plyndrer Austrått, inntar Finnmark og Jämtland.

Kong Kristian kom ikke som lovet, og Olav ble tvunget til å forlike seg med Austrått-folket: Inger fra Austrått og den danske utsendingen Vincent Lunge, og på Frostatinget må han sammen med bøndene love troskap til kong Fredrik.

Kong Kristian ankommer Norge

Høsten 1531 kom endelig kong Kristian til Norge med en stor hær, og legger under seg hele østlandet. Erkebiskopen sender ut krigsfolk som erobrer hele landet nord for Stadt. Neste sommer kommer derimot danskene med skip inn fjorden, brenner erkebisppegården i byen og to andre av erkebispens gårder, visstnok Fløan og Fånes. Alle arkiver om Trøndelag ble brent under feiden. Erkebiskopen hadde hele 75 gårder i Stjørdalen på den tiden. Fløan er samme sted som Eriksønnene ei mørk høstnatt drepte Sigrud Jarl. - Kong Kristian klarte ikke å ta borgene, og klarte heller ikke å holde landet lengere enn til 1532, da han måtte til Danmark og forhandle med kong Fredrik. «Forhandlingene» førte til at han ble fengslet, og han satt sine siste 27 år som livstidsfange.